

De Geliefde Zoon

Narratieve reflectie bij de verkondigde Jezus

Pol Hendrix

ALS je christen bent dan wordt aangenomen dat Jezus Christus een centrale plaats inneemt in je geloof. Toch staat de gemiddelde mens weinig stil bij die Jezus. Hij wordt te gemakkelijk of als God beschouwd of als een historische figuur van tweeduizend jaar geleden. Daartussen zit ergens de verkondigde Jezus van de evangeliën* en de mens daarachter die we eigenlijk niet kennen. Je moet wel een ander taalspel gebruiken om die mens op te roepen en dat wil ik hier proberen ...

Een nieuwe dag

Een haan kraait de ochtend los.
De stilte volgt bedachtzaam.
Nevelen verhullen de verte.
Het vuur op de binnenplaats
verwarmt de knechten en tempelwachters
die eromheen zitten.
De woorden van de Galileeër
smeulen nog na in de schemering,
terwijl hijzelf is uitgedoofd.

'Ik ken die man niet,'
had driemaal geklonken,
zoals de rabbi had voorzegd
na hun maaltijd gisteravond.
Simon is niet de rots
waarop Jezus zijn huis kan bouwen.
Net als ze hem te lijf willen gaan
komen enkele leden van het Sanhedrin
het huis van de hogepriester uit.
Na hen volgen er nog meer
en dan de toegetakelde Jezus.

Geboeid wordt hij voortgeduwd
door wachters, terwijl enkele heethoofden
hem bespuwen en schoppen.
Simon ziet de mens die hij ooit
op een begeistertend moment
de Messias had genoemd.
Dit kan niet waar zijn.
'Hosanna' galmt het in zijn hoofd
terwijl hij van het tumult gebruikmaakt
om weg te vluchten, nergens heen.

Wat deed hij in dit Harmagedon?
Hoe brutaal gaat men tekeer?
Was hij maar in Arimatea gebleven.
De Ene had hem geroepen
omwille van zijn wijsheid
en zijn strijd voor gerechtigheid.
Zo had hij zijn keuze verantwoord.
Nu is Jozef lid van de hoge raad,
maar wat hier gebeurt is waanzin.
Kajafas, die hen had samengeroepen,
staat daar met gescheurd bovenkleed,
theatraal gebarend en roepend
om wat de Nazarener had gezegd.
'Ja,' had hij gezegd
toen de hogepriester hem vroeg
of hij de zoon van de Gezegende was.
Jozef kreeg met dit ja de bevestiging
van wat hij was gaan geloven:
dat deze Jezus de verwachte Messias is
met wie voor zijn volk
een nieuwe tijd aanbreekt.
Hij hoort geen geluid meer,
veel gedoe om zich heen,
maar hij vertoeft in een andere dimensie.
Daar staat even stilzwijgend als hij
de redder van Israël,

die als een offerlam geslacht zal worden.
Plots klinkt: 'Jozef, wat zeg jij?'
'Laat Jozef spreken! Luister naar Jozef!'
Hij zet een aarzelende stap naar voor
hij begint te citeren uit de profeten
en uit de psalmen, de mooiste woorden
over de nieuwe David, hun hoop,
maar men verklaart hem gek
en ze willen niet meer luisteren.
Doof en blind zijn ze,
want ze hebben wel oren maar horen niet
en ze hebben wel ogen maar zien niet.
Zo is ook het oordeel.
Laat de Romein er een eind aan maken.

Volgelingen

Hij had het hen nog zo gezegd:
dat hij door de oudsten, de hogepriesters
en de schriftgeleerden
zou verworpen worden en gedood.
Hij had hem nog op zijn plaats gezet
omdat hij, Simon, hem niet ernstig nam.
'Satan' had hij tegen hem gezegd.
Ja, dat was hij, geen Petrus maar Satan.
'Ieder die zijn leven wil behouden,'
zal het verliezen,' zei hij,
'maar wie zijn leven verliest
omwille van mij en het evangelie,
die zal het behouden'.
'Wat is mijn leven nog waard
als ik niet eens durf bekennen
dat ik een volgeling van Jezus ben?'
'Ik zal jullie tot vissers van mensen maken,'
zei hij toen ze hem voor het eerst zagen
aan de oever van het meer.

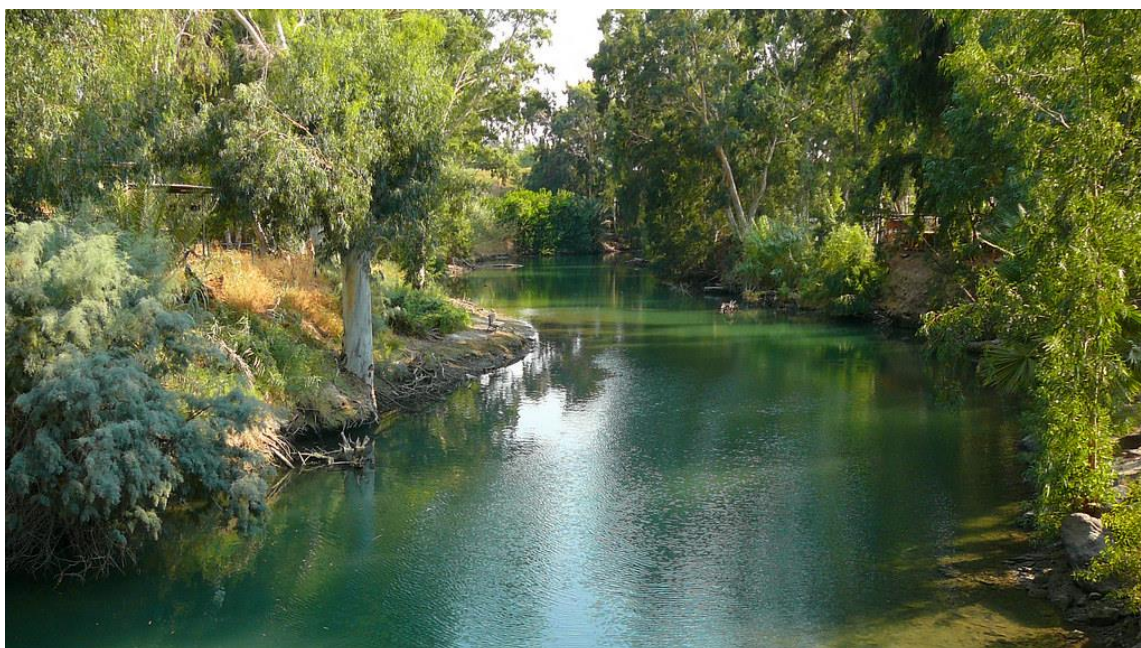
Ze waren hem meteen gevolgd
en hun verwondering over deze mens
nam met de dag toe.
Hoe dikwijls had hij hun niet verweten
dat ze een te klein geloof hadden.
Wát ze geacht werden te geloven
is voor hem tot op vandaag
nog steeds niet geheel duidelijk.
De rabbi moest het weten!
Hij wéét het wellicht ...

Eerder in Jericho.
Hij had de beste leermeesters gekend,
die hem alles hadden bijgebracht
van de grote Griekse filosofen.
Hij was verknocht geraakt aan hun leer.
Vooral Plato's "Timaios" was het van het.
Hij kon er niet over zwijgen.
Ze noemden hem dan ook Bartimeüs
(zoon van *lat.* Timeüs / *gr.* Timaios).
Maar dan begon hij steeds slechter te zien.
Hij werd helemaal blind.
Een straf van God vond zijn joodse familie.
Hij had beter de Tora bestudeerd
en de profeten.
Ze keerden zich af van deze ketter,
die heel zijn bezit moest verkopen
om te overleven.
Nu was hij helemaal marginaal geworden.
Bij de oude stadspoort van Jericho zat hij,
elke dag hopend op een aalmoes.
Daar hoorde hij over een godsman uit Galilea.
Hij genas vele zieken en sprak over God.
Er werd zelfs gefluisterd
dat hij de langverwachte messias zou zijn.
Hij wilde het graag geloven.
'Hij is met zijn leerlingen in de stad.'
Het gerucht verspreidde zich
en de hele stad kwam in beweging.
Bartimeüs bleef vol verwachting zitten
en inderdaad een massa volk kwam voorbij
en bij hen de drager van zijn hoop.
'Zoon van David, heb medelijden met mij!'
Zo schreeuwde de zoon van Timaios
de ziel uit zijn lijf:
'Zoon van David, heb medelijden met mij!'
Hij kreeg een schop en ze snauwden hem toe
dat hij moest zwijgen.
Maar dan zei iemand: 'Hij roept je.'
Hij sprong recht en algauw rook hij Jezus.
'Wat wil je dat ik voor je doe?' vroeg hij.

'Rabboeni, dat ik weer kan zien.'
Weg Plato, weg duisternis, weg wanhoop.
Het licht stroomde weer naar binnen
en hij volgde Jezus op zijn weg.
Twee mensen die echt zien
temidden een massa blinden.

Visioenen

Er was hen iets overkomen
dat niet in woorden of beelden te vatten is,
iets buitenwerelds, als een visioen.
Jezus had hem, Petrus,
samen met de zonen van Zebedeüs,
een berg opgenomen,
terwijl de anderen in het dal bleven.
Eerder had hij dit drietal
ook meegenomen naar het huis van Jairus,
waar hij de twaalfjarige dochter
uit de dood deed opstaan.
(Of was ze toch niet dood geweest?)
De rabbi liep voor hen uit de berg op.
Plots draaide hij zich om
en zijn kleed werd zo wit als - als ...
niets dat hij ooit had gezien!
Het was als een licht dat hen verblindde.
Ze lieten zich alle drie op de grond zakken
en beschermden hun ogen.
Toen leek het alsof ze toch iets zagen:
hij meende Mozes en Elia te herkennen.
Ze hadden een onderonsje met Jezus.
Het leek alsof de tijd stilstond
en zij niet langer op een berg waren.
Het was alsof dit niet zou ophouden.
Hij wilde ook niet dat het ophield.
Het was een zalig én angstig gevoel.
'Wil ik voor u drie hutjes maken?'
Hij herkende zijn eigen stem niet.
Wat moet een mens zeggen?
Een wolk omgaf hen
en er klonk een stem:
'Dit is mijn geliefde zoon,
luister naar hem.'
Het was God zelf die sprak
zoals hij deed tot Mozes op de berg Horeb.
En ineens was alles weer gewoon.
Ze zagen de berg weer en de lucht
en Jezus was weer alleen,
met zijn vale kleed
en hij deed teken om weer af te dalen.

Hij zei dat ze niemand mochten vertellen
over wat ze hadden gezien.
Maar wat kónden ze vertellen?
Hádden ze wel iets gezien?

Met zijn gespierde armen
dompelde hij de oude man achterwaarts
onder in het water van de Jordaan.
Het verhaal gaat dat Jozua ooit op deze plek
de Jordaan was overgestoken
om zo het beloofde land binnen te trekken
na veertig jaar in de woestijn te hebben gedood.
Nu was hij, Johannes,
ook uit de woestijn naar hier gekomen
om een doopsel van bekering te verkondigen.
Door de mensen onder water
even iets van de dood te laten ervaren,
kon hij ze meteen daarna weer optillen
zodat ze als nieuw konden ademen.
Het was een oud zuiveringsritueel
dat velen aansprak,
want ze kwamen van overal bij hem aanschuiven.
Nadat de oude man door zijn dochter
op het droge werd geholpen,
zag Johannes zijn broeder uit de woestijn,
wiens komst hij had aangekondigd,
voor zich staan:
'Na mij komt iemand
die tot meer in staat is dan ik.
Ik doop u met water,
maar hij zal u dopen met heilige geest!
Ze keken elkaar aan en zonder een woord

liet hij ook Jezus neer in het water.
Toen die weer boven kwam,
zag die de hemel openscheuren
– zo vertelt de evangelist Marcus –
en zoals een duif daalde de geest op hem neer
en hij hoorde een stem tegen hem zeggen:
'Jij bent mijn geliefde zoon,
mijn hart gaat naar je uit,'
alsof voor hem werd geciteerd uit Jesaja.
De dooper beseftte dat hier en nu
een nieuwe tijd aanbrak.
Voor deze mens wilde hij zijn leven geven.
Hij was de teruggekeerde Elia
die de weg bereidde voor de Messias.
In deze mens komt God de mensen nabij.
Hij zal hen bevrijden en voorgaan
in een nieuw verbond.

Jezus' dood

Zij zag hem voorbij komen.
Zijn lichaam bebloed door een geseling.
Pilatus had opdracht gegeven
om hem te kruisigen.
Samen met twee andere veroordeelden
wordt hij door de soldaten de stad uit geleid.
Een van hen had van doorntakken
een kroon gevlochten
en hem die op het hoofd gedrukt.
Pilatus had beslist dat hij hierom werd gedood:
omdat hij koning van de joden was.

'Iesus Nazarenus, Rex Iudaeorum'
 had hij op een bordje laten schrijven.
 Ze volgde hem al een hele tijd,
 sinds die dag dat hij in Magdala was geweest
 en waar zijn woorden
 haar bijzonder hadden geraakt.
 Zij, Maria, had sindsdien,
 samen met andere vrouwen,
 voor hem en zijn leerlingen gezorgd.
 Was ze er ook maar bij geweest
 toen ze hem hadden gearresteerd,
 ze zou hen ervan langs hebben gegeven!
 Nu zal ze hem niet meer uit het oog verliezen.
 Ze blijft in de buurt.
 Ze ziet hoe hij onderweg wordt beschimpt
 door enkele aanhangers van de hogepriesters.
 Ze ziet hoe moeilijk hij het heeft
 om vooruit te komen.
 Gelukkig moet hij de kruisbalk
 niet langer zelf dragen.
 Ze ziet hoe ze halthouden op Golgota,
 de plek waar volgens de overlevering
 Adam begraven ligt.
 Ze ziet hoe ze hem uitkleden en kruisigen.
 Ze ziet hoe hij lijdt.
 Een schriftgeleerde roept hem toe:
 'Kom van dat kruis af en wij zullen geloven!'
 Ze ziet hoe het plots donker wordt
 en drie uur later hoort ze Jezus roepen:
 'Eloï, Eloï, lama sabachtani'.
 Ze herkent de woorden van de psalm.
 De anderen hebben hem niet begrepen.
 Ze denken dat hij om Eli roept.
 Met een luide kreet geeft Jezus de geest
 en het wordt weer licht.
 En op dat moment – schrijft Marcus –
 scheurt het voorhangsel in de tempel
 van boven naar beneden in tweeën.
 Ze hoort een honderdman zuchten:
 'Wel, deze mens was een zoon van God.'
 Het begint stilaan te schemeren.

Simon Petrus had zich neergezet
 tegen dezelfde olijfbom waar hij zat
 toen ze Jezus kwamen arresteren.
 Hij huult en hij vloekt
 en daar heeft hij vele redenen voor.
 Gisterenavond had de rabbi eens te meer
 hem en de zonen van Zebedeüs
 apart genomen
 en hen gevraagd om te waken

terwijl hij verderop ging bidden.
 Zelfs daarin was hij mislukt.
 Hij had zomaar toegekeken
 toen Judas hem omhelsde,
 waarna de meute hem vastgreep.
 Een van de leerlingen
 was hen nog met een zwaard te lijf gegaan,
 maar de rabbi heeft die actie
 meteen veroordeeld.
 De twaalf hebben zich toen teruggetrokken.
 Marcus schrijft dat één volgeling,
 een jongeman,
 enkel gekleed in een linnen doek,
 nog in de buurt is gebleven,
 tot ze hem vastgrepen
 en hij naakt is weggevlucht.
 Hijzelf had het toen aangedurfd
 om door te dringen
 tot het huis van de hogepriester,
 met de gekende gevolgen.
 Simon voelt de koelte van de avond
 over zich heen komen,
 maar deze keer zal hij niet inslapen.
 Er waait een zachte bries door de boomgaard.
 Maar in zijn hoofd is de hel losgebroken.
 Allerlei beelden komen voorbij.
 Zo is hij op de boot die nacht
 toen die zware storm opstak
 en Jezus lag te slapen op een kussen.
 'Kan het u niet schelen dat wij vergaan!'
 had hij hem toegeroepen.
 Met één woord heeft hij de storm gestild.
 Eén scheppingswoord.
 Waarom was zijn geloof zo klein?
 Hij herinnerde zich klaar en duidelijk
 hoe Jezus hen ooit had verzekerd:
 'Als iemand tegen die berg zegt:
 "Kom van je plaats en stort je in zee,"
 en niet twijfelt in zijn hart,
 maar gelooft dat gebeuren zal wat hij zegt,
 dan zal het ook gebeuren.'
 Nu ziet hij enkel een berg van wanhoop.

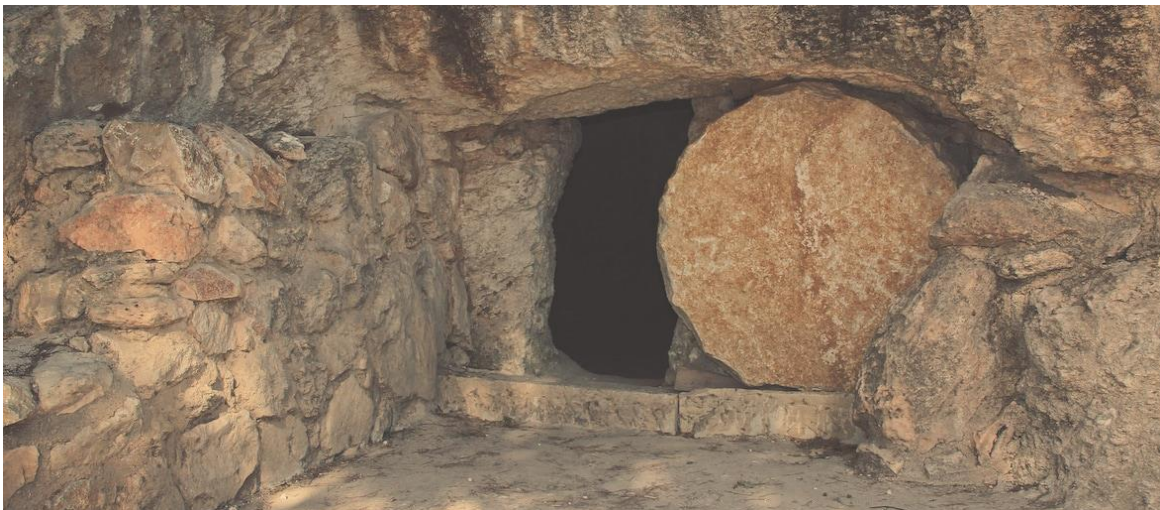
Het einde?

Jozef van Arimatea haast zich
 met een pak vers linnen onder de arm
 naar de plek waar Jezus is gekruisigd.
 De meeste nieuwsgierigen zijn al weg.
 Enkele moedige volgelingen blijven nog.

Met hun hulp wil hij
vóór het begin van de sabbat
Jezus van het kruis halen
om hem dan neer te leggen
in het graf dat hij nog maar net
voor zichzelf had laten uithakken.
Van Pilatus had hij de toestemming.
Voorzichtig en respectvol
halen ze het levenloze lichaam
van het ruwe houten kruis.
Ze wikkelen het in het linnen
en brengen het naar het graf.
Daar aangekomen dalen ze af
in de donkere, koele ruimte
en leggen hem neer
op de daartoe bestemde plek.
Daarna duwen ze met vereende macht
de rolsteen voor de opening.
Maria en een paar andere vrouwen
hebben dit alles van op een afstand
gadeslagen en in hun hart opgeslagen.
Ze nemen zich voor om na de sabbat
terug te komen met het nodige
om het lichaam alsnog
de gepaste balseming te geven.
Ze wisten niet dat Jezus nog maar pas
tijdens een feestmaal in Betanië
een balseming had ontvangen
van een vrouw die zijn hoofd had gezalft
met dure, zuivere nardusolie.
Jezus had van haar nog gezegd:
'Wat ze kon, heeft ze gedaan:
ze heeft mijn lichaam nu al gebalsemd,
met het oog op mijn begrafenis.
Weet dat waar ook maar ter wereld

het evangelie wordt verkondigd,
ter herinnering aan haar
zal verteld worden
wat zij heeft gedaan.'
Jezus had ook aangekondigd
dat hij drie dagen na zijn dood
uit het graf zou opstaan,
maar dat had niemand ooit goed begrepen.
Langzaam legt de nacht zich neer
en dooft het oranje avondlicht uit.
Nu regeert de maan over de duisternis
en wordt de stilte een bad van vrede.

Een haan kraait de ochtend los.
In de stilte horen we het ruisen
van de kleding van Maria van Magdala
en haar vriendinnen
die op weg zijn naar het graf
om het lichaam van Jezus
alsnog te balsemen zoals het hoort.
Daar gekomen mist haar hart een slag
als ze merkt dat het graf geopend is.
Aarzelend stappen ze de donkerte binnen
en meteen worden ze begroet
door een jongeman in het wit
die neerzit op de plek
waar Jezus had moeten liggen.
'Wees niet bang,' zegt hij,
'Jezus is niet hier.
Hij is opgestaan uit de doden.
Ga aan zijn leerlingen en aan Petrus
vertellen dat hij hen zal voorgaan
naar Galilea, waar ze hem zullen zien,
zoals hij hen had gezegd.'
De andere twee vrouwen zijn zo bang

dat zij meteen gillend weglopen.
Maria volgt hen, met twijfel in haar hart.
Ze weet niet goed of haar angst groter is
dan wel haar nieuwsgierigheid.
Ze kijkt nog even om.
Zou ze teruggaan om die jongen uit te horen?
Leefde Jezus echt
of hadden ze zijn lichaam weggenomen?
Ze zag de jongeman in het wit niet,
enkel de duistere opening van het graf.
Als de twee anderen haar roepen,
gaat ze sneller stappen.
Ze lopen helemaal naar Betanië
en durven tegen niemand zeggen
wat ze hebben meegemaakt.
Maar daar zou Maria het niet bij laten.

Galilea

Jozef van Arimatea loopt langs het meer
en ziet daar hoe Petrus en zijn broer
hun netten uitwerpen.
Hij spreekt met hen over Jezus.
Maria had hun verteld over het graf
en nadat ze er zelf ook waren geweest,
vertrokken ze samen naar Kafarnaüm.
Petrus herinnert zich
hun eerste ontmoeting met Jezus.
Toen gooiden ze ook hun netten uit.
Hij weet nog heel precies
wat hij hun toen had gezegd:
'Kom achter mij aan.
Ik zal jullie maken tot vissers van mensen.'
Dit was de messias
waarover Johannes hen had gesproken.
Natuurlijk zouden ze met hem meegaan.
Petrus en zijn broer Andreas
en even later de zonen van Zebedeüs:
Jacobus en Johannes,
waren de eerste volgelingen van Jezus.
Misschien hadden ze niet meteen door
wat dat betekent: vissers van mensen.
Gaandeweg was het duidelijk geworden
wat de rabbi bedoelde.
Vissen voelen zich thuis in het water,
maar mensen kunnen onder water niet leven.
Daarom was water teken van dood en kwaad.
Enkel water in een drinkbeker, een badkuip
of een irrigatiekanaal was goed.
Het was hun zending om te voorkomen

dat mensen zouden verzuipen
in alles wat hen overspoelt,
in wat onrechtvaardig of dodelijk is.
Zij zouden mensen bevrijding aanzeggen.
Als messias was Jezus bij uitstek
degene die daartoe was gezonden.
Hij loopt het kwade onder de voet,
zoals Marcus vertelt in zijn verhaal
over de storm, toen Jezus over het water liep.
'Zijn jullie al samen geweest,'
vraagt Jozef, 'om te bespreken
hoe het verder moet?'
'Hoe wát verder moet?' klinkt het boos.
Petrus voelt zich op de vingers getikt.
'We zijn toch naar hier gekomen
omdat we hem hier zouden ontmoeten!'
'Heb jij hem al gezien dan?'
vraagt Petrus nors,
met enige teleurstelling in zijn stem.
Jozef keek even in stilte uit over het meer.
'Wel, daarnet kwam ik langs een bedelaar
en toen leek het alsof ik hem weer zag.'
'Wat zeg je nu?' roept Petrus uit.
'Jij hebt de rabbi gezien en dat zeg je nu pas?'
't Is te zeggen - rustig maar -
(Petrus was erg opgewonden)
Ik zag die bedelaar
en ik dacht meteen aan Jezus.'
'Je dacht! Je dacht! Oude dwaas!
Ik wil hem echt zien, zoals hij had beloofd!'
Op rustige toon gaat Jozef verder:
'Daarom zeg ik: roep de anderen bijeen
en laten we in zijn naam samen zijn.
Zal hij dan niet in ons midden zijn?'
Nu pas beseft Petrus wat hij bedoelde.
'Je hebt gelijk. Dat doe ik.'

Die middag in Kafarnaüm.
Gelukkig heeft Petrus een ruime woning.
De elf hebben plaatsgenomen,
samen met Jozef en enkele volgelingen,
onder wie Bartimeüs en Levi.
Ook Maria en de andere vrouwen
ontbreken niet op het appel.
Petrus neemt het woord:
'De laatste keer dat we met de rabbi
hebben gegeten, heeft hij brood genomen,
hij heeft het gebroken en rondgegeven
en gezegd: "Dit is mijn lichaam."
Toen heeft hij de beker genomen
en gezegd: "Dit is mijn bloed."

Hij heeft ons zijn lichaam te eten gegeven
en zijn bloed te drinken,
opdat wij zijn lichaam en bloed zouden worden.
Dit, broeders en zusters, is zijn opdracht
aan ons allen:
dat wij hem belichamen in deze wereld.’
Waar Petrus dat meteen vandaan haalde,
begrijpt niemand, maar ze beamen het
in koor.
Taddeüs, die anders nooit iets zei, staat op:
‘Wij hebben hem wel in de steek gelaten,
op het moment dat hij werd gearresteerd.
Hij had het nog voorspeld
met woorden van de profeet Zacharia:
“Ik zal de herder doden
en de schapen zullen uiteengedreven worden”.
Wie zijn wij om hem na te volgen?’
De stilte die daarop volgt wordt doorbroken
door Bartolomeüs die eraan herinnert
‘dat de rabbi ook had gezegd
dat hij hen hier in Galilea zou ontmoeten’.
Tomas, die soms sneller doorhad
wat achter woorden schuilgaat,
neemt het woord temidden het gemompel:
‘Onze meester heeft elk van ons hier in Galilea
aangesproken en geroepen om hem te volgen.
Wij hebben dat gedaan, althans lijfelijk,
want er was nog twijfel in ons hart
of hij werkelijk de Messias was.’
Petrus wil hem onderbreken.
‘Ja, Simon, jij hebt hem beleden als de Messias.
Maar hij heeft ons op het hart gedrukt

dit niet voortijdig rond te bazuinen.
De hoge raad heeft hem door de Romein
laten kruisigen alsof hij een slaaf was,
omdat ze zijn woorden godslasterlijk vonden.
Wij hebben elkaar nu nodig
om ons al zijn woorden
in herinnering te brengen.
Als wij belijden dat hij leeft
in onze handelingen
en in onze getuigenissen,
dan is hij werkelijk opgestaan
op de derde dag.
Ook als wij hem nu niet lijfelijk ontmoeten,
zal hij met ons zijn, nu
en tot in eeuwigheid.’
‘Amen,’ zeggen de anderen spontaan.
‘Wij hebben nooit echt begrepen,’ zegt Petrus,
‘wat hij met dat opstaan uit de doden bedoelde.
Ook al weten wij niet
waar zijn lichaam heen is,
wij weten wel wat ons te doen staat.
Net als toen met die vijfduizend zegt hij ons:
“Geven jullie hen te eten”!
en net zoals hij ons per twee uitzond
om Gods koninkrijk te verkondigen
en zieken te genezen,
zo zend hij ons nu uit om hem te belichamen.
Broeders, dit is de tijd van de vijgen!
Destijds vond hij geen vruchten
aan de vijgenboom
omdat het niet de tijd was van de vijgen.
Maar nu hij uit de doden is opgestaan,

nu is het wel degelijk
de tijd van de vijgen!
Allen treden Petrus bij en staan recht.

Herinneringen

Nadat allen waren buitengegaan
blijft Maria van Magdala alleen achter
in het huis van Simon.
Op deze plek zaten ze ooit met hem
in een kring.
Zijn familie kwam hem toen zoeken.
Ze hadden gehoord
dat over hem werd gezegd
dat hij door de duivel bezeten was.
Ook de schriftgeleerden uit Jeruzalem
zeiden dat.
Ze vreesden voor zijn leven,
maar ook voor de goede naam
van de familiezaak.
Ze wilden hem meenemen,
maar durfden niet binnenkomen.
Toen ze Jezus kwamen vertellen
dat zijn moeder en broers
buiten op hem wachtten,
zei Jezus: 'Wie zijn mijn moeder
en mijn broers?
Jullie zijn mijn moeder en mijn broers.
Want iedereen die de wil van God doet,
die is mijn broer en zuster en moeder.'
Die woorden hadden haar erg geraakt.
Ze waren als een tweesnijdend zwaard.
Enerzijds sprak er zoveel liefde uit,
maar tegelijk was zijn moeder toch
de dupe.
Maria had zijn moeder nooit ontmoet.
Ze was er ook niet bij
toen hij werd gekruisigd.
Het schijnt dat ze het vroeger
zwaar te verduren hebben gehad.
In Nazaret was immers
een garnizoen gelegerd.
Zijn vader heeft daar goed aan verdiend
maar tegelijk pleegden die soldaten
heel wat wandaden.
Jezus sprak zelf nooit over die tijd.
Maria herinnert zich die keer
toen ze in Nazaret waren
en Jezus in de synagoge
op veel argwaan werd onthaald.

Hoe was het mogelijk dat een van hen
zoveel wijsheid bezat
en zieken kon genezen?
Iedereen kende toch zijn moeder
en zijn broers en zussen.
Hij was toch jarenlang timmerman geweest
zoals wijlen zijn vader.
Waarom was hij op een dag vertrokken,
om nu terug te keren als een schriftgeleerde?
Maria weet nog wat Jezus hun toen zei:
"Nergens wordt een profeet zo miskend
als in zijn eigen stad,
onder zijn verwanten en huisgenoten."
Ze had zijn pijn gevoeld.

'Het volstaat niet dat wij hem belichamen,'
roept Petrus uit.
'We moeten alles opschrijven.'
'Wie zal dat voor ons doen?' vraagt Johannes.
'Ik ken wel iemand,' zegt Jozef van Arimatea.
'Staat die wel aan onze kant,' oppert iemand.
"Wie niet tegen ons is, is voor ons,"
heeft de rabbi gezegd, weet je nog,'
zegt Jakobus.
'Zwijg stil,' zegt Johannes,
'we hadden onderweg ruzie gemaakt
over wie van ons de voornaamste was.'
'Toen we thuis waren gekomen,'
vult Petrus aan, 'en we bij hem zaten,
waren we beschaamd dat hij ervan wist
en hij zette ons op onze plaats
toen hij met veel nadruk zei:
"Wie de belangrijkste wil zijn,
moet de minste van allemaal willen zijn
en ieders dienaar."
En toen nam hij mijn jongste kind op,
omhelsde het met veel genegenheid
en zei: "Wie in mijn naam
één zo 'n kind bij zich opneemt,
neemt mij op;
en wie mij opneemt, neemt niet mij op,
maar Hem die mij heeft gezonden."
'En toen zei ik,' komt Johannes tussen,
'dat wij iemand hadden belet
om demonen uit te drijven
omdat hij niet iemand van ons was.'
'En tóen zei hij pas: "Wie niet tegen ons is,
is voor ons." Zo weet Andreas het nog.
'Maar dan, dan kwam hij pas
echt goed op dreef,
weet je nog?' vraagt Petrus.

'Hij begon met: "Ik verzeker je: wie jullie een beker water te drinken geeft omdat jullie bij Christus horen, die zal zeker beloond worden";' zei Johannes.

'Maar dan: "Wie een van de minsten die in mij geloven van de goede weg afbrengt, zou beter af zijn als hij met een molensteen om zijn nek in zee werd gegooid".

Jozef staat op: "De rabbi heeft altijd beseft dat niet iedereen even sterk in het geloof kon staan, want tenslotte ben je niet gelovig, je wordt gelovig!'

'Maar na die molensteen,' zegt Andreas gretig, 'had hij het nog over handen en voeten afhakken, omdat het beter was, zei hij, om met één hand het Koninkrijk van God binnen te gaan, dan met twee handen in het Gehenna te worden geworpen.'

'Waar de wormen blijven knagen en het vuur niet dooft,' zeggen enkelen in koor.

'Maar toen begon hij over zout,' merkt Jakobus op.

Petrus heeft een goed geheugen:

'Iedereen moet met vuur gezouten worden. Zout is goed!

Maar als het zout zijn kracht verliest, hoe zullen jullie het zijn kracht dan teruggeven? Zorg dat jullie het zout in jezelf niet verliezen en bewaar onder elkaar de vrede.'

Het wordt stil, deels omdat niemand de juiste reikwijdte van deze woorden begrijpt en deels omdat men deze uitwisseling als weldoend en helend heeft ervaren.

Ze blijven samen om te eten en ieder denkt aan die vele maaltijden die ze samen met Jezus hebben gehouden.

Parabel

Jezus zit in het bootje van Zebedeüs dat op het water dobert vlak bij de oever. Hij kijkt naar de vele mensen die te hoop waren gelopen om hem te zien. Petrus weet dat de rabbi op het punt staat om het woord te nemen en hij begint de mensen tot stilte te manen. De andere leerlingen volgen zijn voorbeeld en begeven zich verderop tussen de mensen zodat iedereen weet dat ze moeten zwijgen. Heel verstandig van Jezus om in het bootje plaats te nemen,

want de massa kon heel opdringerig zijn.
Soms lijkt het wel of ze stukjes van hem
mee naar huis willen nemen.
Jezus zit in de boot,
niet enkel omwille van de stabiliteit,
maar ook omdat het zo hoort
voor een leraar die zijn leerlingen onderricht.
Als Jezus tot het volk spreekt
dan doet hij dat meestal met gelijkenissen.
Verhalen en beelden spreken meer aan,
alhoewel het niet altijd even
vanzelfsprekend is
om het gebruikte beeld te begrijpen.
Gewoonlijk begint hij met de woorden
'Het koninkrijk van God lijkt op ...'
Vandaag lijkt het op een boer
die zijn land bezaait.
Jezus neemt de tijd om te spreken
want zijn woorden moeten telkens
worden herhaald
door enkele mensen in de massa,
zo dat men ook achteraan kan horen
wat Jezus vertelt.
Een deel van het zaad valt op de weg
en vogels komen het oppikken.
Een ander deel valt op rotsige grond.
Daar kan het zaad amper wortelschieten.
Door de warmte van de zon verschroeit het.
Nog een ander deel valt tussen distels.
De distels verstikken het jonge groen
zodat het geen vrucht kan voortbrengen.
Gelukkig valt het grootste deel
in goede grond waar het wel kan opschieten
en veel vruchten voortbrengen:
dertig-, zestig- en zelfs honderdvoudig.
Hij rondt af met de woorden:
'Wie oren om te horen heeft,
moet goed luisteren'.

Wanneer ze samen zijn om te eten,
vraagt Levi zich af of het niet beter zou zijn
duidelijker taal te spreken tot de mensen.
'Bedoel je hardere taal?' vraagt Jezus.
'Wel ... daarom niet hard, maar toch direct.'
'Altijd recht op je doel af, hé Levi!'
'Heeft hij geen gelijk?' vraagt Tomas.
'Ik kan een massa niet toespreken
zoals ik met jullie spreek.
Zij staan niet waar jullie staan.
Aan jullie heb ik de geheimen van Gods Rijk
bekend gemaakt in een heldere taal,

maar zij die buiten blijven staan
krijgen alles in gelijkenissen te horen
opdat ze – zoals de profeet Jesaja zei –
scherp zien maar geen inzicht hebben,
opdat ze goed horen maar niet begrijpen,
anders zouden ze zich bekeren
en vergeving krijgen.'
'Meent u dat nu?' vraagt Jakobus.
'Meende Jesaja dat?
Er zijn heel wat mensen die enkel maar
de buitenkant kunnen zien
en toch menen te mogen oordelen.
Zij horen de woorden,
maar begrijpen hun draagwijdte niet.
Zij begrijpen de tekenen van de tijd niet.
Zij dringen niet door tot de kern.
Zelfs voor jullie, die toch mijn leerlingen zijn,
is het vaak nog moeilijk om te begrijpen
wat de ware betekenis is van mijn woorden.'
'Maar wij zeggen niet dat u gek bent,
zoals uw eigen familie!' roept Judas uit.
'Gelukkig sta jij wel aan mijn kant, Judas'
Iedereen lacht.
'Vergeet niet dat het koningschap van God
geen utopie is, maar een groeiproces
voor ieder die er binnengaat.
Dan zullen de laatsten de eersten zijn.
Wie de voornaamste wil zijn
zal ieders slaaf worden.
Gods rijk opent zich niet voor machtigen,
maar wel voor zachtmoedigen,
zij die de weg naar binnen durven gaan
en alle uiterlijk vertoon van zich afgooien.
Dan bezit je een schat in de hemel.'

Opstanding

Spelende kinderen doen Petrus opkijken.
Hij maakt zich zorgen.
Hij zit in de boot op het strand
en herinneringen vloeien door hem heen.
Zoals die over de parabel van de zaaier.
Dit mag niet verloren gaan.
Dit moet naverteld worden.
Beter nog: dit moet opgeschreven worden,
want het gesproken woord
klinkt uit elke mond anders.
Hopelijk brengt Jozef dat in orde.
Hier in Galilea is Jezus overal aanwezig.
Je ziet hem overal:

in het kind dat valt bij het spelen
en in de soldaat
die het helpt om op te staan,
in de bedelaar
die zijn gebrek moedig draagt
en in de arme weduwe
die hem gastvrij opneemt,
in de tollenaar die het tellen beu is
en in de schriftgeleerde
die hem begrip toont,
in de wijnbouwer
die iedereen een kans geeft
en in de dagloner
die het beste uit zichzelf haalt,
in de boer die breeduit heeft gezaaid
en in de melaatse
die nu dankbaar aren plukt aan de rand.
In zoveel mensen is hij aanwezig.
Wij zien hem hier, zoals hij had gezegd,
en we herkennen hem.
We voelen het appel dat van hem uitgaat.
Hij kijkt ons aan, hij spreekt ons toe,
alsof hij nooit is weggeweest.
Natuurlijk zijn er broeders
die hem in zijn vertrouwde gedaante
willen zien.
Die willen een hemelse verschijning.
Aan hen zeg ik:
ik heb die al gehad, toen op de berg.
Ik wou dat toen vasthouden voor altijd.
Maar de Jezus die is opgestaan uit de doden
is geen hemelse maar een aardse Jezus.

Hij heeft voor ons de weg gebaad
naar het koninkrijk van zijn en onze Vader.
Het is een weg van liefde en vrede
en dus van mensen onderweg.
Er zijn er die hopen op zijn wederkomst,
maar zullen die hem dan wel herkennen?

Bartimeüs komt erbij zitten.
'Geloof jij dat de rabbi is opgestaan
uit de doden
zoals hij had aangekondigd?'
vraagt Petrus voor zich uit kijkend.
'Ik zie het elke dag,' antwoordt hij.
'Zou hij het zo hebben bedoeld
of moeten we hem meer letterlijk nemen?'
'Hoe kan je begrijpen wat hij bedoelt
als je hem enkel letterlijk neemt?
Als hij zei: dit is mijn lichaam en mijn bloed,
dan bedoelt hij toch ook niet
dat brood en wijn letterlijk veranderen
in zijn vlees en bloed!
Dan krijg je toch een ongezonde vorm
van dweperij!'
'Misschien is het voor ons makkelijker
om te ervaren dat hij leeft
dan voor de generaties die na ons komen.
Ik weet niet goed hoe we hem aan hen
best kunnen verkondigen.
Wat moet er worden opgeschreven
en wat niet en vooral met welke woorden?'
'Weet je nog wat hij zei toen hij het had
over het einde der tijden?

“Jullie zullen voor het gerecht
 worden gesleept
 en in synagogen worden geseseld,
 en jullie zullen
 voor gouverneurs en koningen
 moeten verschijnen om voor hen
 van mij te getuigen.
 Want eerst moet aan alle volken
 het goede nieuws worden verkondigd.
 Wanneer jullie worden weggevoerd
 om te worden uitgeleverd,
 maak je dan vooraf geen zorgen
 over wat je zult gaan zeggen;
 zeg wat jullie op dat tijdstip
 wordt ingegeven,
 want jullie zijn het niet die dan spreken,
 maar het is de heilige Geest.”
 ‘Je hebt gelijk, ik maak me te veel zorgen.
 Als wij te veel inzitten
 met onze eigen woorden
 dan krijgt Gods Geest geen kans
 om ons in te fluisteren
 wat gezegd moet worden.
 Het is maar dat ik me voel als degene
 die zijn nalatenschap moet beheren.
 Die verantwoordelijkheid drukt zwaar
 op me.’
 ‘Je bent niet alleen, Simon, wij zijn bij je
 en meer nog: hij is bij je.’
 ‘Ik weet het, Bartimeüs, maar ik weet ook
 dat sommigen van onze broeders uitkijken
 naar zijn wederkomst
 zoals bij Daniël staat.
 Ze maken er zelfs
 een centraal gegeven van
 in hun verkondiging van de messias.’
 ‘Het is vreemd hoe geloof en angst,
 eigenlijk elkaars tegengestelden,
 toch zo dicht bij elkaar kunnen komen.
 Het kan toch niet goed zijn
 om te gaan geloven vanuit angst!’
 ‘We moeten opletten dat ons getuigenis
 geen angst opwekt, maar wel geloof!’
 En de avond dekt hun woorden toe.

*: Nawoord

Een haan kraait de ochtend los.
 Dat poëtische zinnetje van het begin
 wilde ik twee keer herhalen, zodoende.
 Van daaruit ben ik beginnen te vertellen
 en ik ben uitgekomen bij wat Jezus' volgelingen
 na zijn dood (en opstanding) bezighield.
 Althans naar mijn aanvoelen
 en enkel uitgaande van het Marcusevangelie.
 Het oudste evangelie lijkt mij
 het dichtst te staan bij de mens Jezus
 ook al toont het ons de verkondigde Jezus
 aan wie meer wordt toegeschreven
 dan wat menselijk haalbaar is.
 Al besef ik ook dat een mens
 tot meer in staat is
 dan hij wil of kan geloven.
 Tijdens het vertellen voelde ik de behoefte
 om los te komen van de theologische ballast
 die er gedurende eeuwen is opgebouwd
 omtrent Jezus Christus.
 De kerk heeft zich
 het recht en de plicht toegeëigend
 om anderen voor te houden hoe zij over
 Jezus moeten denken, zo erg zelfs dat het lijkt
 alsof ze tegen Jezus zeggen:
 ‘hou jij je er maar buiten!’
 Ik stel voor dat we de evangeliën zo lezen
 dat we er Jezus zelf in kunnen ontmoeten.
 Dat kan enkel maar samengaan met de opgave
 om het leven zo te leven
 dat we er Jezus zelf in kunnen ontmoeten.

(Deurne, februari 2022)